

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ของวิธีการให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน
ในผู้ปกครองที่มีบุตรช่วงอายุก่อนวัยเรียนในแต่ละวิธี

ชื่อผู้นิพนธ์: เศรษฐพงศ์ จิตต์ว่องไว¹, สุรีย์ลักษณ์ สุจริตพงศ์² และนราวัลลภ เชี่ยววิทย์³

1. ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
2. สาขาวิชาพัฒนาการและพฤติกรรมเด็ก ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
3. งานทันตกรรม โรงพยาบาลศิริราช คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ที่มาของโครงการวิจัย

กุมารแพทย์มีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน อย่างไรก็ตาม จากสถิติของกรมอนามัย ปี 2555 พบอัตราฟันผุในเด็กอายุ 3 ปี ถึงร้อยละ 51.8 ซึ่งเป็นสาเหตุของฟันถูกทำลายและปัญหาสุขภาพอื่นๆ

วัตถุประสงค์

เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และการนำความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน ไปปฏิบัติ แก่ผู้ปกครองของเด็กอายุ 4 เดือน -4 ปี จำนวน 67 คน ที่มารับการรักษาที่ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช 2 วิธี

วิธีการดำเนินการวิจัย

สุ่มแบ่งผู้เข้าร่วมงานวิจัยออกเป็นสองกลุ่มตามลักษณะการให้ความรู้ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 : ใช้แผ่นพับและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการฝึกปฏิบัติการแปรงฟันกับบุตรหรือหุ่นจำลอง จำนวน 30 คน และ กลุ่มที่ 2: ใช้แผ่นพับและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 37 คน ประเมินความรู้ ทักษะคิดเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพฟันของบุตรของผู้เข้าร่วมงานวิจัยด้วยแบบสอบถาม ก่อนและหลังการให้ความรู้ทันที และหลังการให้ความรู้จะได้รับแบบสอบถามเพื่อประเมินความรู้ 3-6 เดือน กรณีที่เด็กมีฟันน้ำนมแล้วจะได้รับการตรวจฟันโดยทันตแพทย์หรือแพทย์ที่ได้รับการฝึกฝนการตรวจฟันอย่างถูกต้องโดยทันตแพทย์ 2 ครั้ง กล่าวคือเมื่อให้ความรู้และหลังให้ความรู้ 3-6 เดือน เปรียบเทียบความรู้ ทักษะคิดและดัชนีสุขภาพช่องปากแบบง่าย (Simplified oral hygiene index: OHI-S)

ผลการวิจัย

จำนวนผู้เข้าร่วมวิจัยหลังจากติดตามผลที่ 3 – 6 เดือน ในกลุ่ม 1 และ 2 คงเหลือ จำนวน 19 และ 26 คนตามลำดับ ผลการวิจัยพบความแตกต่างของคะแนนความรู้และทัศนคติก่อนและหลังให้ความรู้ทันทีของกลุ่มที่ 1 และ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มที่ 2 เท่านั้น

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความรู้ก่อนและหลังให้ความรู้ 3-6 เดือน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าต่างของคะแนนทัศนคติหลังให้ความรู้ทันทีและ หลัง 3-6 เดือนภายในกลุ่มการศึกษาทั้งสองกลุ่ม โดยไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

คะแนนการปฏิบัติภายหลังจากห้รับคำแนะนำทั้งสองกลุ่มมีการปฏิบัติที่ถูกต้องในกลุ่มที่ 1 และ 2 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 46.7 เป็น ร้อยละ 63.2 และกลุ่มที่ 2 จากร้อยละ 54.1 เป็นร้อยละ 73.1 ตามลำดับ

ดัชนีสุขภาพช่องปากอย่างง่ายแสดงให้เห็นสุขภาพช่องปากที่ดีขึ้นร้อยละ 83 และ ร้อยละ 86 ในกลุ่มการศึกษาที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

สรุป

สื่ออิเล็กทรอนิกส์และแผ่นพับเป็นช่องทางในการให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากอย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะไม่พบความแตกต่างของคะแนนปฏิบัติระหว่างสองกลุ่มในระยะสั้นแต่พบว่าดัชนีสุขภาพช่องปากดีขึ้นทั้งสองกลุ่ม

แหล่งทุนสนับสนุน: คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

The Comparison of Oral Health Interventions in Parents of Preschool Age Children

Settapon Jitwongwai¹, Sureelak Sutcharitpongsa² and Narawan Chieowwit³

1. Department of Pediatrics, Siriraj Hospital
2. Division of Developmental and Behavioral Pediatric, Department of Pediatric, Siriraj Hospital
3. Dental department, Faculty of Medicine Siriraj Hospital

Background: Pediatrician has important role in oral health education. According to Department of health status survey in oral hygiene and dental status in 2012, prevalence of dental caries in 3-year-old children was 51.8% which caused dental damage and other health problems.

Objective: To compare efficacy, valuability and utilization between 2 oral health interventions in parents of 67 children age 4 mo- 4 years, who attended at Department of Pediatrics, Siriraj hospital.

Methods: Participants were random into 2 intervention groups. Group 1 had 30 participants, received intervention by brochure, VDO clip and hands on tooth brushing technique. Group 2 had 37 participants, received intervention by brochure and VDO clip. Knowledge, attitude and behavior were assessed by questionnaire at pre-, post-intervention and 3-6 month post-intervention. Oral examination to identify number of teeth, number of caries and simplified oral hygiene index (OHI-S) were done at baseline and 3 – 6 months post-intervention by a dentist or trained pediatrician.

Results: At 3-6 month post-intervention, there were participants 19 and 26 remain respectively. There was statistically significant for difference of pre- and immediate post-intervention knowledge and attitude score. There were increased behavioral score in both group from 46.7% to 63.2% in group 1 and 54.1% to 73.1% in group 2 accordingly. OHI-S increased to 83% and 86% accordingly.

Conclusion: Electronic media and brochure is an effective method for oral health education. Even there was no statistically significant between behavioral score, there were improvement of OHI-S.